

Suomen Laivameklariliitto - Finlands Skeppsmäklarförbund 13.8.2018

Lausunto: Hallituksen esitys väylämaksun puolituksen jatkamiseksi 2019-2020
Asianumero/Ärendenummer: LVM/914/03/2018

LVM:n lähetyspäivämäärä/Utskicksdatum: 03.07.2018
Käsittelijä/Handläggare: Kaskinen Sisko-Sinikka Käsittelijän puhelinnumero/Handläggarens
telefonnummer: 0295342481

Asian kuvaus

Väylämaksun yksikköhinta ja väylämaksun enimmäismäärä aluskäynniltä on puolitettu vuosiksi 2015 – 2018. Puolituksen voimassaoloa ehdotetaan jatkettavan vielä vuosina 2019 ja 2020.

Väylämaksu puolitettiin vuosiksi 2015–2017 vähentämään merenkulun 1. tammikuuta 2015 voimaan tulleiden rikkirajoitusten kielteisiä vaikutuksia sekä tukemaan 30. elokuuta 2013 tehtyä työmarkkinaratkaisua. Muutos toteutettiin lailla väylämaksulain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (1214/2014).

Väylämaksun puolituksen voimassa oloa on jatkettu vuoden 2018 loppuun väylämaksulain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetulla lailla (896/2017).

Väylämaksujen alentamisen tavoitteena on ollut keventää elinkeinoelämän, erityisesti teollisuuden, kustannusrasitetta. Väylämaksun puolitusta ehdotetaan jatkettavan vielä vuoden 2020 loppuun asti, millä pyritään osaltaan edistämään Suomen kilpailukykyä sekä tukemaan toimintaympäristön ennustettavuutta elinkeinoelämän kannalta.

Väylämaksujärjestelmään suunnitellaan laajempia muutoksia, mutta tarvittavan tietopohjan kerääminen ja mahdollisten muutosten valmistelu vie aikaa.

Ministeriön alustavan arvion mukaan väylämaksujärjestelmän muutoksia voisi olla mahdollista toteuttaa vuoden 2021 alkuun mennessä.

Suomen Laivameklariliiton lausunto

Suomen Laivameklariliitto katsoo, että puolittamisen jatkaminen vuosille 2019 ja 2020 on hyvä ratkaisu. On erittäin hyvä, että asiassa ei tehdä hätiköityjä päätöksiä. Järjestelmän jatkokehittäminen eri tahoja tyydyttäväksi vaatii ilman muuta perusteellista valmistelua, lisätietoja järjestelmän taloudellisista vaikutuksista ja kaikkien tahojen kuulemista.

Liiton näkemys on, että nykyinen väylämaksujärjestelmä on monimutkainen, vanhentunut ja rakennettu aikanaan hyvin erilaisiin markkinaolosuhteisiin kuin nykyiset ovat. Järjestelmän vaikutukset eivät ole enää Suomen merenkulkua ja elinkeinoelämää edistäviä.

Suomen Laivameklariliitto katsoo, että väylämaksujärjestelmä enää toimi tarkoitetulla tavalla ohjauskeinona talviliikenteessä. Jos sen tarkoitus alun perin oli taata talvioloihin sopiva aluskanta

Suomen vesille, toteutuu tämä nykyisin jo markkinaehtoisesti. Talviliikennerajoitukset estävät talvioloihin sopimattomien alusten liikennöinnin Suomessa. Jos Suomessa haluaa kaupallisesti liikennöidä, on alusten täytettävä talviolojen vaatimukset. Väylämaksut eivät tähän vaikuta.

Järjestelmässä oleva väylämaksun alennus kymmenen Suomessa käyntikerran jälkeen on myöskin täysin keinotekoinen tapa yrittää saada ”hyvä aluksia” Suomen vesille. Itämerellä operoiva aluskanta on keskittynyt suurille toimijoille, jotka tekevät päätökset Suomen satamissa käyvistä aluksista aivan muilla perusteilla kuin väylämaksun takia. Yhden varustamon käytössä olevia aluksia on monta ja hyvin harva ulkomainen alus ylittää vaaditut 10 käyntikertaa.

Näin ollen väylämaksusta tulee varustamolle yleensä jatkuva ylimääräinen kustannus, joka toki sitten laskutetaan lastinantajalta. Voidaankin sanoa, että nykyjärjestelmä muodostaa osittain markkinaesteen ja lisäkulun, joka rasittaa Suomen kilpailukykyä.

Järjestelmästä on myös tullut epäsuora yritystuki aluksille ja varustamoille, jotka toimivat ensisijaisesti Suomessa ja pystyvät samalla aluksella täyttämään 10 käyntikerran rajan helpommin. Aluskohtainen käyntimäärien laskenta suosii suomalaista varustamoita, mutta lisää kokonaisuutena viennin kustannuksia, koska suomalaiset varustamot eivät pysty täyttämään koko kuljetuskysyntää.

Suomen Laivameklariliiton jäsenyrityksillä on myös epäkiitollinen rooli perustella talviliikenteen ylläpidolla väylämaksuja mm. ulkomaisille risteilyvarustamojen päämiehille, joiden alukset käyvät Suomessa vain kesäisin.

Liitto on jo aikaisemmin esittänyt kantanaan, että väylämaksun tapainen veroluonteinen maksu tulisi poistaa ja sisällyttää suoraan valtion tulo- ja menoarvioon.

Jos väylämaksu kuitenkin halutaan säilyttää erillisenä aluksilta ja/tai varustamoilta kerättävänä maksuna, määräytymisperusteiden tulee olla selkeät ja tasapuoliset eri toimijoiden suhteen sekä järjestelmän tulevaisuus ennakoitavaa pitkälle aikavälille. Määräytymisperusteissa tulee ensisijaisesti huomioida Suomen elinkeinoelämän tarpeet sujuvan, turvallisen ja ympäristöystävällisen merikuljetuksen suhteen.

Suomen Laivameklariliitto arvostaa muutosten tekoon liittyvää suunnitelmallisuutta ja mahdollisuutta olla mukana vaikuttamassa valittaviin ratkaisuihin. On erittäin tärkeää, että Suomessa toimivilla yrityksillä on mahdollisuus saada ennakoidusti tietoa toimintaympäristön muutoksista ja osallistua niiden suunnitteluun.

Suomen Laivameklariliiton puolesta

Sari Turkkila

Toiminnanjohtaja

+358 40 526 3348

sari.turkkila@shipbrokers.fi

secr@shipbrokers.fi

www.shipbrokers.fi